הלכה · משנה תורה · מפרשים · לב שלם · ספר אהבה

לב שלם על משנה תורה, הלכות ציצית

רבי שלמה שלם

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

לב שלם על משנה תורה, הלכות ציצית

רבי שלמה שלם

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/לב-שלם-על-משנה-תורה-הלכות-ציצית/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
הלכה יא 4
פרק ב 5
הלכה ז 5
פרק ג 5
הלכה י 5

פרק א

הלכה א

ואין לחוטי הענף מנין מן התורה. וכתב מרן ז"ל בכ"מ ומ"מ יש לתמוה דאמרינן בפ"ק דיבמות גדילים ל"ל ש"מ לאפנויי. ומקשה האי לשיעורא הוא דאתא גדיל ב' גדילים ד' והכי אמרינן בפ' התכלת משמע דמן התורה יש מנין לחוטי הענף עכ"ל. בימי חורפי בהיותי עומד ומשמש לפני מורי הרב הגאון הגדול המפורסם כמהר"ר אברהם גירון זלה"ה בעל ספר תיקון סופרים ומקרא סופרים על העיטור בעא לחדודי יתי והוא פקד עלי לעיין וליישב קושיות מרן הכסף משנה ז"ל.

וזאת אשר השבתי דלכאורה היה מקום לומר דס"ל להרמב"ם כמ"ש התוספות ז"ל בפ' התכלת (מנחות דף מ"א ע"ב) ד"ה בית שמאי אומרים וכו' ויתכן יותר דלא דריש גדילים. וכן משמע בספרי ועשו להם ציצית שומע אני יעשה אותן חוט בפני עצמן ת"ל גדילים מכמה גדילים נעשית אין פחות מג' דברי בית הלל ובש"א ד' וכו' ע"כ הרי דב"ה לא דריש גדילים ואפשר שהרמב"ם הכי ס"ל.

אבל זה אינו חדא שהרי כתבו שם התוס' דכי דייקת שפיר משמע דבבית הלל נמי דרשי גדילים. ועוד דהרמב"ם פסק כבית שמאי כמו שיראה המעיין. לכן נראה לענ"ד דודאי דריש גדילים למנין ד' חוטין מ"מ כיון שאינו מפורש בתורה ואתי מדרשא קרי ליה דברי סופרים וכמו שהשרשנו הרמב"ם ז"ל בספר המצות שרש שני דכל שאינו בתורה בפירוש ודרשת חכמים הוא דברי סופרים מקרו. ועיין מ"ש הרה"מ ז"ל ומרן ז"ל בפ"א מהלכות אישות. וא"כ הכא בתיבת גדילים סובל פירושים רבים בית הלל ס"ל דתלתא משמע ועיין עוד סברות אחרות בתלמוד וא"כ כי אתו בית שמאי ואמרו דגדילים היינו ארבעה דרשא הוא ודברי סופרים מקרי. וזהו מה שכיון רש"י ז"ל בפ' הנחנקין (סנהדרין דף פ"ח) על מ"ש שם בגמ' והא איכא ציצית דעיקרו מן התורה ופירושו מדברי סופרים וכו' ופירש"י וז"ל ופי' מד"ס ארבעה חוטין דילפינן גדיל ב' גדילים ארבעה עכ"ל כלומר דכל דאתי מדרשא ד"ס מקרי וזהו דעת רבינו ז"ל ואין לחוטי הענף מן התורה כי אם מדברי סופרים ודוק.

הלכה יא

ואין עושין אותן מצמר הגזול וכו'. כתב הכ"מ וז"ל ורבינו שכתב מצמר הגזול פסול נראה דמיירי קודם יאוש. אי נמי אפילו אחר יאוש לא קני משום דהוי שינוי החוזר לברייתו ע"כ. וקשה דלתירוצא קמא דס"ל דלא הוי שינוי החוזר לברייתו אם כן יאוש למה לי

הלא שינוי הגוף לחודיה קני כמ"ש הרמב"ם ז"ל ריש פ"ב מהל' גזילה. ולתירוצא בתרא קשה קצת דא"כ הרמב"ם ז"ל ס"ל דלא כמ"ש הטור ז"ל בחו"מ סי' שנ"ג דיאוש ושינוי החוזר לברייתו קונה. וכתב שם [הרב ב"י] ז"ל שכן כתבו התוס' והרא"ש ולא הוזכר שם לא בדברי הטור ולא בדברי הרב ז"ל דעת הרמב"ם הלזו אולי בעבור שאין הדבר מוכרח ואפשר דרמזה רבינו בשו"ע באומרו בשם י"א. ואף שאין זה הכרח איך שיהיה הקושיא הראשונה לדעתי צ"ע ממורי הרב ז"ל.

פרק ב

הלכה ז

המוצא תכלת בשוק אפי' מצא חוטין פסוקין פסולה שזורין כשרה וכו'. לשון הכ"מ ובזה תקנו הנוסחא אפי' מצא חוטין פסוקין פסולה ואם שזורין כשרה עכ"ל. ומשמע דתרתי בעינן להכשיר שזורין ומופסקין אבל שזורין בלא מופסקין או איפכא פסולין. וכן נראה דעת הראב"ד והתוס' יעו"ש בגמ' ריש פרק המוציא ודייקי לה מדאמרינן דכולי האי ודאי לא טרחי אינשי פי' דתרתי ודאי לא עבדי לגלימא אבל מדברי רש"י ז"ל דפי' דכולי האי לא טרח לחזור ולקשרן להסך אותם ע"כ משמע דמופסקין אע"פ שאינם שזורין כשרים מטעם הנזכר. ולענ"ד הדין עמו מדתני ר' אהבה המוצא תכלת בשוק לשונות פסולין מופסקין כשרים לפי שאין אדם טורח ומדלא הזכיר שזורין משמע דמופסקין לחודייהו כשרין. ולכולהו פירושי קי"ל לשונות שהזכיר ר' יהודה ובברייתא למה לי דבחוטין גופייהו הו"ל לפלוגי ולמיתני בדידהו למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה וצ"ע. והנה הטור לא הזכיר מימרא זו ולא ידעתי למה דהא ודאי דין זה לאו בתכלת לחודיה אתמר אלא אף בלבן אלא דר' יהודה נקט תכלת לרבותא דלשונות פסולות ואע"ג דצבעינהו. ועוד דהרי"ף והרא"ש הביאו דיני תכלת וקשה עליהם קושיא זו ביתר עז וצ"ע. ממורי הרב ז"ל.

פרק ג

הלכה י

היאך חיוב מצות הציצית וכו'. ואם נתכסה בה בלא ציצית הרי ביטל מצות עשה וכו'. וקשה למה לא כתב עובר בחמשה עשה כדאיתא בפ' התכלת (מנחות דף מ"ד ע"א) אמר רב ששת כל שאינו מניח תפילין עובר בח' עשה וכל שאין לו ציצית בבגד עובר בחמשה

עשה ופי' רש"י בחמשה עשה ועשו ונתנו והיה וראיתם גדילים תעשה לך עכ"ל. והרי בפרק ד' מהל' תפילין הל' כ"ו כתב הא דתפילין עובר בח' עשה.